

Tekst til Hverdagslivspalten i TA lørdag 10.02.18

Av Beate Alstad

MANNLIG PROSTITUSJON I POMPEII

HIC BENE FUTUI

(her knullet jeg godt)

Byen Pompeii, som i år 79 etter Kristus ble begravet av vulkanen Vesuv, har bidratt til å skape et unikt bilde av oldtidens levemåte, tradisjoner og ikke mist seksuelle ideologier. Byen har alltid vært en stor fasinasjon for både meg og familien, og vår yngste datter var knapt 6 år da hun så seg storøyd rundt i et av Pompeiis bordeller og uttalte «mamma, dette var et veldig lite hotell». Hun hadde en god observasjonsevne for bordellet var utstyrt med senger i sement plassert i små og enkle rom. Over inngangen til rommene var det malt erotiske fresker av menn og kvinner som utførte seksuelle aktiviteter, en meny over stedets seksuelle tjenester.

Men når kunder av begge kjønn ville kjøpe seksuelle aktiviteter fra mannlige sexarbeidere, henvendte de seg som oftest ikke til byens horehus: De oppsøkte i stedet mer utradisjonelle steder som butikker, bakerier, verksteder eller spisesteder hvor det også ble tilbydd seksuelle tjenester. Dette kan kanskje sees i sammenheng med at bordellvirksomhet var kostbart å drifte og samtidig restriktivt. Samtidig kan det indikere at prostitusjon var så dagligdags at seksuelle ytelser var etterspurt på lik linje med matvarer, olje og vin. Prostituerte var pålagt å betale inn en åttendel av det de tjente i skatt. I praksis betydde dette at prostitusjon var relativt hardt skattlagt, og at rene horehus som kun drev salg av sex ikke var lønnsomt nok for privatpersoner.

Antikkens syn på kropp, sex og kjønn er ofte knyttet opp mot våre egne moralske og religiøse holdninger. Det er viktig å være underforstått med at romerne ikke var uten morallære og verdier, de var bare ikke utstyrt med dagens verdigrunnlag. I den romerske verdenen var forståelsen av seksualitet bygget på andre begreper en dagens vestlige verden, og det romerske samfunnet favoriserte det maskuline kjønn. Den frie mannen var familiens overhode og denne posisjonen innebar ubegrenset seksuell frihet og makt over alle som levde innenfor hans husstand. Han kunne også innlede seksuelle relasjoner utenfor ekteskapet med andre menn som ikke hadde like stor status som ham selv, kvinner eller prostituerte uten at dette ble kritisert offentlig. Antikken hadde likevel en slags seksualmoral da det romerske samfunnet ikke godtok at menn hadde sex med andre menn av samme sosiale rang eller alder. Dette ble faktisk sett på som voldtekt, en ulovlig seksuell handling som juridisk kunne straffes med døden.

Fattigdom og svært begrensede økonomiske forutsetninger har alltid vært en av drivkreftene innen prostitusjon. Sexarbeiderne var individer fra lavere klasser som selv enten var slaver eller tidligere slaver. De utgjorde den lavest samfunnsklassen i den romerske verden, og de stod helt uten rettigheter og beskyttelse fra loven. De kunne heller ikke stille som kandidater til politiske valg, eller gifte seg med personer av høyere sosial status og rang.

Når det gjelder hvem som administrerte sex markedet i Pompeii var det mest sannsynlig ikke overklassen, men heller de frigitte slavene som kunne drive et utsalgssted med både seksuelle tjenester og salg av andre varer. Riktig god reklame for bordellet var det hvis en kunde skrev på bygningen: «hic bene futui – her knullet jeg godt».